

**Потенциал за повишаване на международната конкурентоспособност
на обучението на докторанти в УНСС
в условията на дигитална трансформация**

Силвия Трифонова, Антон Праматаров

**Potential for increasing the international competitiveness of the training
of doctoral students in the UNWE in the conditions of digital transformation**

Silvia Trifonova, Anton Pramatarov

Abstract:

The paper is devoted to the study of the possibilities of increasing the international competitiveness of the training of doctoral students at the University of National and World Economy (UNWE), Sofia, in the conditions of digital transformation based on the experience of the European University ENGAGE.EU, in which the UNWE is a member, along with eight other leading European universities. The paper explores the different aspects of the second key project for the alliance's development – ENGAGE.EU R&I, where the emphasis is on research and innovation in the context of digitalisation, and in particular on the ENGAGE.EU PhD programmes, innovation in the field of collaborative training of doctoral students, new forms of online learning, new forms of mobilities, strengthening of the interdisciplinary approach, etc. Based on this, the main challenges and perspectives in the training of doctoral students at the UNWE in the conditions of digital transformation are presented.

Keywords: PhD students, UNWE, ENGAGE.EU, digital transformation

For contacts: Prof. Silvia Trifonova, PhD, UNWE, trifonovasilvia@yahoo.com

*„Университетите - отличителна черта на европейския ни начин на живот.
В днешно време обществото ни се нуждае повече от всякога от приноса,
който университетите му носят.“ [1, с. 1]*

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е посветен на изследването на възможностите за повишаване на международната конкурентоспособност на обучението на докторанти в УНСС, София, в условията на дигитална трансформация на базата на опита на Европейския университет ENGAGE.EU, в който УНСС е член, заедно с още осем водещи европейски университета. Европейските университети са транснационални съюзи на институции за висше образование от целия ЕС, които се обединяват в полза на студентите, преподавателите и обществото. В доклада се акцентира на втория ключов проект за развитие на алианса – ENGAGE.EU R&I, където фокусът е върху научноизследователската дейност и иновациите в условията на дигитализация, и по-специално върху докторските програми в рамките на ENGAGE.EU, иновациите в областта на съвместното обучение на докторанти, нови формати на онлайн обучение, нови форми на мобилности, засилване на интердисциплинарния подход, и др. Въз основа на това се извеждат

основните предизвикателства и перспективи в обучението на докторанти в УНСС в условията на дигитална трансформация.

ИЗЛОЖЕНИЕ

1. Инициативата „Европейски университети“ – хвърляне на мост между висшето образование, научните изследвания, иновациите и обществото

Повишаването на качеството на висшето образование в Република България с оглед на дигиталната трансформация е в съответствие със Закона за висшето образование [5], Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 г. [7], политиките за развитие на държавните висши училища, Заключениета на Съвета на ЕС относно цифровото образование в европейските общества на знанието [4], Римското комюнике на министрите от държавите-членки на Болонския процес [19] от 2020 г. и др.

Ние сме преки свидетели как бързо навлизащата дигитализация и внедряването на изкуствения интелект, съчетани с поколенческите характеристики на обучаемите, засиленото международно сътрудничество и стремежът за осигуряване на равен достъп до образование за всички слоеве на обществото, поставиха качествено нови изисквания към характера и особеностите на преподаването във висшите училища [6].

Засилването на връзката между образованието, научните изследвания, работодателите и различните институции в системата на образованието, вкл. и тези на европейско ниво, в областта на дигиталните технологии и изкуствения интелект, трябва да бъде приоритет на националната образователна политика.

Най-мащабната европейска инициатива, предприета в тази насока, според нас, е инициативата „Европейски университети“, стартираше през 2017 г. за трансформиране на висшето образование, науката и иновациите в Европа.

В заключенията на Европейския съвет от 14.12.2017 г. държавите-членки, Съветът и Европейската комисия (ЕК), са призовани да постигнат напредък с оглед на задълбочаване на стратегическите партньорства между висшите училища в целия ЕС и насърчаване на създаването до 2024 г. на двадесетина „европейски университета“, състоящи се от изградени „отдолу нагоре“ мрежи от университети в целия ЕС, които ще позволят на студентите да придобият степен чрез комбиниране на обучение в различни държави от ЕС и ще допринасят за международната конкурентоспособност на европейските университети

По-късно в две свои заключения през 2018 г. Европейският съвет извежда водещата роля на „европейските университети“ за визията за европейско образователно пространство. В свое заключение и организиран първи по рода си съвместен ориентационен дебат през 2019 г. министрите на финансите и образованието изтъкват необходимостта от увеличаване на ефективните и ефикасни инвестиции в образованието и обучението, уменията и компетентностите по отношение на качеството, количеството, приобщаването и справедливостта [8]. На 27.02.2020 г. е приета Резолюция на Европейския съвет относно образованието и обучението в рамките на европейския семестър. В Европейската програма за умения, приета от ЕК на 30.06.2020 г., е предвидено

„европейските университети“ да определят стандарти за трансформацията на висшите училища в европейското пространство за висше образование (ЕПВО), европейското научноизследователско пространство (ЕНП) и новото ЕНП за научни изследвания и иновации [17] [18]. За целта инициативата „Европейски университети“ се разгръща напълно в рамките на програма „Еразъм+“ за периода 2021-2027 г. и „Хоризонт Европа“, и се разработва европейска рамка за компетентност за изследователите.

В Римското комюнике от 2020 г. министрите, отговарящи за висшето образование, заявяват, че алиансите, сформирани в рамките на инициативата „Европейски университети“, представляват важен начин за проучване на по-задълбочено, по-широкомащабно системно сътрудничество, което може да се окаже полезно за откриване и преодоляване на пречките пред по-тясното транснационално сътрудничество между висшите училища в бъдеще [8].

На заседанието на Европейския съвет от 17-18.05.2021 г. са приети Заключенията на Съвета относно инициативата „Европейски университети“ – хвърляне на мост между висшето образование, научните изследвания, иновациите и обществото: проправяне на пътя за ново измерение в европейското висше образование [8]. В този документ се изтъква, че: „Европейските университети“ разработват основани на предизвикателства подходи за споделено образование, научни изследвания и иновации с цел увеличаване на интердисциплинарната критична маса; те споделят капацитет и обединяват ресурси, засилват привлекателността на академичните и научноизследователските кариери, подкрепят институционалните промени, например чрез приобщаващи планове за равенство между половете, и засилват сътрудничеството със заобикалящите ги участници в екосистемата; те работят за отворена наука и отворено образование, привличат гражданите за решаване на обществените предизвикателства и укрепват високите постижения в образованието и научните изследвания за постигане на конкурентоспособност в световен мащаб“ [8, с. 8].

През юни 2019 г. ЕК обявява първите 17 избрани европейски университети [12], през 2020 г. се добавят още 24, сред които и ENGAGE.EU, в който УНСС е член [13], през 2022 г. – още 20 европейски университети [14], и през 2023 г. – още 30, сред които и ENGAGE.EU R&I, в който членува УНСС и към мрежата от 1 август 2020 г. са добавени и два нови участника – Hanken School of Economics (Финландия) и Universitat Ramon Llull Fundacio (Барселона, Испания) [15]. Амбицията е до средата на 2024 г. да се създадат до 60 съюза на европейски университети, включващи над 500 институции за висше образование.

Основният източник на финансова подкрепа за алиансите на европейските университети идва чрез програмата „Еразъм+“. Освен това алиансите имат достъп до национални или регионални схеми за финансиране, финансиране за научни изследвания и иновации, и всякакви други съответни източници на финансиране от ЕС. Програма „Еразъм+“ разполага с бюджет от 26,2 млрд. евро за седем години (2021-2027 г.), което е почти двойно повече от финансирането за периода 2014-2020 г. [3]. През този бюджетен период програма „Еразъм+“ ще отпусне рекордните около 1,1 млрд. евро за инициативата „Европейски университети“, т.е.

до 14,4 млн. евро ще бъдат на разположение за всеки алианс за 4 години, което е 3 пъти повече от сумата, предложена по време на пилотната фаза 2019-2020 г. Алиансите могат да удължат този период от 4 години на финансиране с още 2 допълнителни години съгласно конкурентна покана за предложения. Тази възможност ще бъде включена в работните програми на програма „Еразъм+“ за 2026 г. и 2027 г., които все още не са приети [16].

2. УНСС в ENGAGE.EU – Европейският университет, ангажиран с обществената промяна

ENGAGE.EU е транснационален съюз от 9 европейски университета в областта на бизнеса, икономиката и социалните науки, който има за цел да даде възможност на ново поколение европейски граждани, като им предостави набор от умения и компетенции, да се справят с големите предизвикателства пред обществото, като цифровизацията, изкуствения интелект, изменението на климата, енергийния преход, икономическата деглобализация, промените на геополитическия ред, застаряващото общество, миграцията.

Създаването на алианса е продиктувано от необходимостта, че: „Университетите трябва да продължат да бъдат конкурентоспособни на световната сцена. В световен мащаб намалява относителната тежест на Европа по отношение на университетите, които се занимават интензивно с научни изследвания. Съществува неоползотворен потенциал в обединяването на усилията на държавите-членки на световната сцена. Европа може да се представи още по-добре в стимулирането на мобилността и в привличането и задържането на таланти студенти, преподаватели и изследователи, за да се увеличи максимално в световен мащаб европейското влияние по отношение на ценностите, образованието, научните изследвания, индустриалното и общественото въздействие“ [1, с. 4].

Чрез съвместни усилия и интердисциплинарни подходи, черпейки от бизнеса, икономиката и социалните науки, и други дисциплини като например, хуманитарни науки, право, обществено здраве и STEAM (Science, Technology, Engineering, Art, Math), алиансът ENGAGE.EU се стреми да стимулира иновациите, да насърчава устойчивостта и да окаже положително глобално въздействие. Алиансът също има за цел да вдъхнови активна обществена ангажираност в настоящото и бъдещото състояние на Европа – и извън нея.

ENGAGE.EU – Европейският университет, ангажиран с обществената промяна, стартира на 1.11.2020 г., финансиран по програма „Еразъм+“, като мрежа от 7 университета от Европа, сред които и УНСС, които споделят европейски ценности и глобална перспектива. Членове са University of Mannheim (Манхайм, Германия) – координатор, Luiss Libera Università Internazionale degli Studi Sociali Guido Carli (Рим, Италия), NHH Norwegian School of Economics (Берген, Норвегия), Tilburg University (Тилбург, Нидерландия), УНСС (София, България), University Toulouse 1 Capitole (Тулуза, Франция) и WU Vienna University of Economics and Business (Виена, Австрия). От 1.08.2022 г. в алианса са приети два нови партньора – Hanken School of Economics (Хелзинки, Финландия) и Universitat Ramon Llull Fundacio (Барселона, Испания).

На 21-22.10.2022 г. на първата годишна конференция на ENGAGE.EU, с домакин University of Mannheim, е даден старт на втория ключов проект за развитието на алианса – ENGAGE.EU Research & Innovation (R&I), финансиран по програма „Хоризонт 2020“, който е изцяло в областта на научноизследователската дейност и иновациите.

Участващите университети в алианса обединяват усилия, за да постигнат уникална синергия от своя ценен опит, като издигат съществуващото сътрудничество на качествено ново ниво, ръководено от обща стратегия и обща цел, единен подход и запазване на своята автентичност [9]. Всеки университет носи своя индивидуална перспектива – оформена от неговите академични области на специализация, както и от географския и икономически контекст – в името на колективното създаване на стойност, която надхвърля неговия потенциал. Алиансът ENGAGE.EU разкрива уникални възможности за обучение и вдъхновяване на ново поколение граждани, които ще допринесат за превръщането на Европа в глобален референт за това как да се справяме с обществените предизвикателства.

Алиансът създава невидяно до момента ниво на тясно сътрудничество между висши училища в Европа. То се изразява в множество аспекти: споделяне на ресурси (човешки и технически); разработване на общи стратегии и изграждане на общ капацитет за образование и научни изследвания; обучение в съвместни курсове/специалности; развитие на множество иновации в областта на съвместното обучение – нови формати на онлайн обучение и нови форми на мобилности; нови модели на съвместно онлайн преподаване; засилване на интердисциплинарния подход; и още много други.

3. Потенциал за повишаване на международната конкурентоспособност на обучението на докторанти в УНСС в Европейския университет ENGAGE.EU условията на дигитална трансформация

Алиансът ENGAGE.EU трансформира всички дейности и основни академични мисии на своите 9 партньора, а именно: 1) Ангажирано учене (Engaged Learning); 2) Ангажирани изследвания и иновации (Engaged Research and Innovations); 3) Ангажираност в обществото (Engaged in Society).

Алиансът набляга на стратегическите приоритети чрез:

1. Програми ENGAGE.EU, пилотиращи учебния опит в Европейския университет ENGAGE.EU въз основа на учене, базирано на научни изследвания (research-based learning);
2. Докторски програми в Европейския университет ENGAGE.EU, стартиране на различни пилотни докторски дейности с вградена мобилност;
3. ENGAGE.EU лаборатории, отворени и динамични иновативни пространства за екипи, създаващи знания, включващи обучаеми, изследователи, новатори, компании, граждански инициативи и политици, олицетворяващи основаващата се на предизвикателства рамка.

В момента алиансът ENGAGE.EU е академичен дом на над 125,000 студенти и над 14,000 преподаватели и служители, като се предлагат над 520 курса.

Във втория проект ENGAGE.EU R&I важен приоритет е изграждането на мостове за ефективно европейско сътрудничество на докторантите и изследователите в ранен етап. Това се отнася до съществуващите докторски програми във всеки отделен университет в алианса и създаването на обща докторска програма – ENGAGE.EU PhD programme.

За изготвянето на единна докторска програма в алианса на първо място се идентифицират:

- Потребностите и интересите на докторантите;
- Нуждите и интересите на преподавателите;
- Основните предизвикателства в докторантурата във всяка институция и възможни решения от ENGAGE.EU;
- Пречките пред интегрирането на обучението на докторантите в алианса ENGAGE.EU от гледна точка на всяка отделна институция;
- Ползите от интегрирането на обучението на докторантите в алианса ENGAGE.EU от гледна точка на всяка отделна институция.

Стремежът на алианса е чрез докторските програми да се предложи широка гама от интерактивни формати и семинари, специално пригодени за нуждите на бъдещите изследователи: от интензивни дискусии за новаторски изследвания до практически ориентирани обучителни сесии за развиване на меки умения, събитията предлагат богата програма, която достига далеч извън традиционната академична учебна програма [10]. Освен това те създават атмосфера, в която участниците не само се учат един от друг, но и имат възможност да общуват с утвърдени академици и експерти. По този начин става възможно да се повиши международната конкурентоспособност на обучението на докторанти във всеки един от членуващите университети, вкл. на тези в УНСС.

Както се посочва в Римското комюнике от 2020 г. [19, р. 6]: Сътрудничеството и мобилността свързват системите на висше образование на страните-членки и насърчават развитието на межкултурни и езикови компетенции, и по-широкото познание и разбиране на нашия свят. Директните контакти и синергии между разнообразните култури и системи за висше образование чрез мобилност на персонала и на студентите и докторантите допринасят за отличните постижения на висшето образование в ЕНП, което го прави привлекателно и конкурентоспособно в глобален мащаб. ЕС признава важността и ползите от физическата мобилност за студенти, докторанти и персонал. Но възможностите за такава физическа мобилност са напълно прекъснати по време на пандемията от COVID-19. Независимо от трудностите по време на пандемията, ЕК потвърждава целта си, че най-малко 20% от завършващите в ЕНП трябва да са преминали обучение в чужбина и допълнително се ангажира да даде възможност на всички учащи да придобият международни и межкултурни компетенции чрез интернационализация на учебните програми и/или участие в международна среда в техните родни институции и чрез участие в някаква форма на мобилност, независимо дали във физически, дигитално подобрени (виртуални) или смесени формати.

Курсовете/модулите и изпитите в алианса ENGAGE.EU се провеждат онлайн и след успешното им завършване студентът получава препис от записи с ECTS

кредити, които потенциално може да прехвърли към учебната програма в своя ENGAGE.EU домашен университет, ако разпоредбите на домашния университет позволяват това. Партньорските университети, предлагащи онлайн курсове/модули, разясняват подробно в проектните канали на ENGAGE.EU и в своите информационни канали цялата необходима информация за процеса на кандидатстване. Чрез Инициативата за онлайн обмен (Online Exchange Initiative, OEI) (<https://www.unwe.bg/engageeu/en/pages/21684/online-exchange-initiative.html>) в рамките на алианса могат да се следват отделни семестриални курсове в дигитална среда онлайн в членуващите университети. Предложенията за курсовете се публикуват в каталога на курсовете на ENGAGE.EU (<https://coursecatalog.engageuniversity.eu/>). В този каталог намират израз и курсовете за докторанти, които се предлагат от членуващите университети.

Една от първите важни задачи, касаещи сътрудничеството и мобилността в сферата на обучението на докторанти в алианса в условията на дигитална трансформация, е свързана с картографирането на докторантските курсове (Mapping PhD courses), предлагани от всички институции в алианса. Картографирането изисква да се достигне и да се събере информация от всички институции в алианса относно предлаганите от тях докторантски курсове, с цел да се състави начален списък с докторантски курсове, който потенциално да бъде отворен в целия алианс.

На тази основа се пристъпва към съставяне и публикуване на единен начален списък – каталог на докторантските курсове от всички институции в алианса (PhD Course Catalog). Тези резултати показват курсовете за докторанти, които биха могли да бъдат отворени в бъдеще в целия алианс. Каталогът е обект на ежегодна актуализация. За изпълнението на тази задача е събрана и обобщена информация за всички докторантски курсове, които УНСС предлага за докторанти, а именно: 1) Курс по „Методология на научните изследвания“ (Methodology of scientific research); 2) Курс по „Академично писане“ (Academic Writing); 3) Курс по „Количествени изследователски методи“ (Qualitative research methods); 4) Курс по „Анализ на статистически данни“ (Statistical data analysis); 5) Курс по „Икономикс“ (Economics). Информацията за всеки докторантски курс обхваща следното: описание (анотация) на курса; кодиране на курса; начин на преподаване на курса – присъствено, онлайн или хибридно (в случая на УНСС – хибридно); периоди на провеждане на докторантските курсове, в т.ч. учебна година, семестър, начална и крайна дата на курса; брой ECTS кредити, които всеки курс носи; език на преподаване (в случай на УНСС езикът на преподаване е единствено български); контакти. Информация за всички докторантски курсове, предлагани от УНСС и от другите партньорски институции е налична на <https://coursecatalog.engageuniversity.eu/>. С това е постигнат резултата за картографиране и съставяне на каталог с докторантските курсове, отворени за докторантите в целия алианс. Информацията и събитията за докторанти са промотирани в проектните канали на ENGAGE.EU и в местните информационни канали на УНСС. Изпращат се и покани по електронна поща до всички докторанти в университета.

Преподаването в докторантските курсове в УНСС обаче е единствено на български език, което ограничава напълно възможността в тях да вземат онлайн участие докторанти от партньорски институции от алианса.

Друга важна пилотна задача, свързана със сътрудничеството и мобилността на докторантите в рамките на алианса, е обсъждането и стартирането на периоди за изследвания на гост-докторанти между институциите. Подобни изследователски визити ще позволят на докторантите да придобият международни и межкултурни компетенции, и да повишат конкурентоспособността си.

Предвид на съществуващите различия в отделните държави в алианса, във втория проект ENGAGE.EU R&I се обсъжда приемането на обща дефиниция на “изследовател в ранен стадий” (early-stage researcher). Както отбелязва ЕК: „В общ план е необходимо да бъде преосмислено определението за изследовател, за да се гарантира, че то обхваща широкия спектър от възможности за кариера. Трябва да се признае, че освен научните изследвания, значителна роля играят и други дейности, като преподаване, научно ръководство, наставничество, взаимодействие с индустрията и обществото. Освен това трябва да се признае, че научните изследвания и иновациите на високо равнище изискват подкрепа от множество ръководни позиции в областта на научните изследвания, които се заемат от изследователи или други специалисти.“ [2, с. 4].

След оживени дискусии партньорските институции в алианса ENGAGE.EU се солидаризират около следната обща дефиниция на “изследовател в ранен стадий”, която включва: 1) докторанти, младши изследователи (всеки, вписан с докторска степен); 2) пост-докторанти младши изследователи (до 4 години след завършване на докторантурата). В момента тече процес на проучване на възможностите УНСС да предложи периоди за изследвания на гост-докторанти от партньорски институции в алианса.

Други съществени предизвикателства са свързани с уточняване на изискванията за провеждането на съвместно научно ръководство на дисертационни трудове на докторанти от научни ръководители от две партньорски институции от алианса. Възможните ограничения във връзка с това са свързани с финансовото осигуряване на подобна международна мобилност на докторантите. Докторантът трябва да има възможност да пътува, за да се срещне физически (а не само виртуално) с научния си ръководител в университета в друга държава от алианса. Това означава, че във всички сключени споразумения по програма „Еразъм+“ между УНСС и другите партньорски институции от алианса, трябва да бъдат включени всички образователни степени, вкл. и докторската степен.

И накрая, но не и по значение, е организирането на разнообразни съвместни мероприятия за докторанти и изследователи в рамките на алианса ENGAGE.EU. Най-актуалните такива са например, Изследователският уъркшоп за докторанти (PhD Research Workshop) и Симпозиумът за изследователи в ранен етап (Early-Stage Researcher Symposium), организирани от Luiss University, Рим, Италия, в периода 5-7.06.2024 г. [10]. Целта е да се стимулира интелектуалният обмен и личностното развитие на докторантите и изследователите, които ще работят по едно от трите интердисциплинарни тематични направления: изкуственият

интелект и обществото, начело на зеления преход, неравенства и възможности за мобилност, и също така да се извлече максимална полза от експертния опит, вграден в мрежата ENGAGE.EU.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ENGAGE.EU е един от общо 50 съществуващи към момента алианса от институции за висше образование, разпръснати в европейски столици и отдалечени региони в 35 държави, вкл. всички държави-членки на ЕС, както и Исландия, Република Северна Македония, Норвегия, Сърбия, Турция, Албания, Босна и Херцеговина, и Черна гора. Обединявайки почти 1,700 асоциирани партньори, вариращи от неправителствени организации, предприятия, местни и регионални власти, алиансите на европейските университети се явяват участници в промяната и могат да внесат иновации в регионите на Европа.

Както посочва ЕК: „Заедно с 20-те алианса, избрани през 2022 г., сега имаме общо 50 алианса на европейски университети, включващи над 430 институции за висше образование. Това означава, че сме на път да постигнем целта на европейската стратегия за университетите да се разширят до 60 алианса на европейски университета с повече от 500 висши учебни заведения до средата на 2024 г.“ [11].

Направеният анализ показва, че участието на УНСС в Европейския университет ENGAGE.EU оказва и ще продължи да оказва положително въздействие за повишаване на международната конкурентоспособност на обучението на докторантите. Предлага се широка гама от интерактивни формати и семинари, специално пригодени за нуждите на бъдещите изследователи – от интензивни дискусии за новаторски изследвания до практически ориентирани обучителни сесии за развиване на меки умения. Организираните събития за докторанти и изследователи в ранен стадий в рамките на алианса предлагат богата интердисциплинарна академична програма, което дава възможност на всички участници да придобият международни и межкултурни компетенции чрез интернационализация и участие в международна среда.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Европейска комисия, Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския Икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно европейска стратегия за университетите, {SWD(2022) 6 final}, Страсбург, 18.1.2022 г., COM(2022) 16 final.

[2] Европейска комисия, Предложение за Препоръка на Съвета относно европейска рамка за привличане и задържане в Европа на талантите в областта на научните изследвания, иновациите и предприемачеството, Брюксел, 13.7.2023 г., COM(2023) 436 final, 2023/0285 (NLE).

[3] Европейски съвет, Съвет на Европейския съюз, Програма „Еразъм+“, <https://www.consilium.europa.eu/bg/policies/erasmus-plus-programme/>.

[4] Заключение на Съвета относно цифровото образование в европейските общества на знанието (2020/C 415/10), Официален вестник на Европейския съюз, C 415/22, 1.12.2020, <https://eur-lex.europa.eu/legal->

content/BG/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2020.415.01.0022.01.BUL&toc=OJ%3AC%3A2020%3A415%3ATOC&fbclid=IwAR189Tcwit_tTtaH_KMmbsg3zW8v6313pzwTV0y02I5EqH-WFxl13tmhFsU%D1%8D .

[5] Закон за висшето образование, Обн. ДВ. бр.112 от 27 декември 1995 г., посл. изм. ДВ. бр. 27 от 29 март 2024 г. <https://lex.bg/laws/ldoc/2133647361>.

[6] Министерски съвет на Република България, Национална програма „Дигитална квалификация“, приета с Решение № 184 от 5 март 2021 г., с. 1, https://www.mon.bg/nfs/2021/03/rms184_npr-dkvalifikacia-250321.pdf.

[7] Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 година, приета с Решение на 44-то Народно събрание на 17 декември 2020 г., Обн. ДВ. бр. 2 от 8 януари 2021 г., <https://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?Id=1492>.

[8] Съвет на ЕС, Заключение на Съвета относно инициативата „Европейски университети“ – хвърляне на мост между висшето образование, научните изследвания, иновациите и обществото: проправяне на пътя за ново измерение в европейското висше образование, № 8658/21, Брюксел, 17 май 2021 г., с. 4, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8658-2021-INIT/bg/pdf>.

[9] УНСС, ENGAGE.EU от началото досега, 25 май 2022, <https://www.unwe.bg/library/bg/pages/23278/engage-eu-%D0%BE%D1%82-%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%B5%D0%B3%D0%B0.html>.

[10] ENGAGE.EU, Open PhD and Research Opportunities in Spring 2024, 19 April 2024, <https://www.engageuniversity.eu/2024/04/19/open-phd-and-research-opportunities-in-spring-2024/>.

[11] European Commission, 50 European Universities to cooperate across borders and disciplines, 3 July 2023, <https://education.ec.europa.eu/news/european-universities-2023-call-results>.

[12] European Commission, Press Release, 26 June 2019, Brussels, First 17 “European Universities” selected: a major step towards building a European Education Area, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_3389.

[13] European Commission, Press Release, 9 July 2020, Brussels 24 new European Universities reinforce the European Education Area, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1264.

[14] European Commission, Press Release, 27 June 2022, 44 European Universities to cooperate across borders and disciplines, <https://education.ec.europa.eu/news/44-european-universities-to-cooperate-across-borders-and-disciplines>.

[15] European Commission, European Universities Erasmus+ call 2023: Results, <https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/2023-07/ANNEX-RESULTS-2023-ERASMUS-EUROPEAN-UNIVERSITIES-CALL-JUNE23.pdf>.

[16] European Commission, Funding for European Universities alliances, Funding through Erasmus+, <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/european-universities-initiative/funding>.

[17] European Higher Education Area (EHEA). European Higher Education Area and Bologna Process, <https://eha.info/>.

[18] European Research Area (ERA); European Commission, European research area (ERA), https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/european-research-area_en.

[19] Rome Ministerial Communiqué, 19 November 2020, https://www.ehea.info/Upload/Rome_Ministerial_Communique.pdf.